

REGISTERBLAD

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I JÖNKÖPINGS LÄN

NRO06049 SVENARUMS-OMRÅDET

Kommun: Vaggeryd (65)

Kartor: 6E SV

Areal: 1 124 ha

Naturgeografisk region: 11 Sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: -

Agrara kulturlandskapsregioner: 5 Sydsvenska höglandets skogsbygder

Landskapsformer: 2 Sprickdalslandskap

Riksvärde

Glacifluviale former	
Sötvattensstrandäng	
Naturbetesmark	Flora

Värdeomdöme: Svenarumsområdet är med sina kvartära avlagringar såsom isälvsfält, terasser, kames, slukåsar och israndbildningar en nyckellokal för kunskapen om isavsmältningen i Småland.

I området ingår ängs- och hagmarksobjekten Torarp och Lillegärdet, Fiskaby, Svenstorp och Svenarum med ett representativt och välbevarat odlingslandskap med hackslåttermark och naturbetesmarker i form av betad skog, öppen hagmark, annan träd- och buskbärande hagmark, björkhage och sötvattenstrandäng. Art- och individrika växtsamhällen med arter som backsippa, ängsskallra, mosippa, fläckigt nyckelblomster, kattfot, timjan och slåtterfibbla finns.

Huvudkriterier: A, B, C, D, E

Förutsättningar för bevarande: Områdets geologiska värden hotas av täktverksamhet, schaktningar, utfyllnader och kan även skadas av terrängkörning.

Ängs- och hagmarkernas värden är beroende av fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Dessa värden kan påverkas negativt av: minskad eller upphörd betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning och vägdragningar.

Säkerställande: -

Områdets huvuddrag: Svenarumsområdet utgör en del av Häråns dalgång norr och söder om Svenarum. Den kvartärgeologiska delen av riksobjektet omfattar området från ett par kilometer norr om Svenarum där Malmbäcksån och Hokån rinner nästan parallellt ner till c:a en kilometer norr om Häråns inflöde i Hubbestadssjön. I dalgången har avsatts stora mängder isälvsmaterial.

Ställvis förekommer en tydlig getryggsås och på dalsidorna vid Fiskaby finns flera generationer av terrasser. Denna del av området har tolkats som ett eroderat sandurfält. Tvärställda vallar och slukåsar finns inom hela dalgången. Härån rinner genom Svenarumsområdet med ett meandrande lopp i vilket korvsjöar har utbildats.

Ån har ett rikt fågelliv, särskilt i de grunda översvänningsmarkerna kring sjöarna i områdets södra del. Svenarumsområdet utgörs till stora delar av ett öppet åker- och ängslandskap. I området ingår ängs- och hagmarksobjekten Torarp och Lillegärdet, Fiskaby, Svenstorp och Svenarum med ett representativt och välbevarat odlingslandskap med hackslåttermark och naturbetesmarker i form av betad skog, öppen hagmark, annan träd- och buskbärande hagmark, björkhage och sötvattenstrandäng. Art- och individrika växtsamhällen med arter som backsippa, mosippa, ängsskallra, fläckigt nyckelblomster, kattfot, timjan och slåtterfibbla finns. Vanliga vegetationstyper är fuktäng av gräslågstartyp, fuktäng av tuvtåteltyp, sumpkärr, örtrik friskäng, gräshed av rödventyp, friskäng av rödventyp, friskäng av skogsnävatyp, fuktig rished av porsblåtåteltyp, fuktäng av högstarrtyp, kärrkavlevariant av högstarrfuktäng, fuktäng av gräslågstartyp och torräng av fårsvingeltyp.

Anmärkningar:

Ängs- och hagmarkerna ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt nummer 65-56, 65-134) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt nummer 65-118, 120--121, 134). Härån är kalkningspåverkad genom uppströms kalkningar.

Referenser:

Högberg G, 1963: Svenarumsåsen, en geomorfologisk studie av en rullstensås på sydsvenska höglandet, Göteborgs universitet.

Johnson S, 1975: Naturinventering, Vaggeryds kommun. Länsstyrelsen i Jönköpings län, naturvårdsenheten.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1990: Ängs- och hagmarker i Vaggeryds kommun. Miljö i Jönköpings län 1990:3.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1992: Program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Meddelande 9/92.

Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.

Waldermarsson D, 1976: Riksobjekt Svenarumsåsen. Geologisk bedömning. Länsstyrelsen i Jönköpings län, naturvårdsenheten.